



OPETUSHALLITUS  
UTBILDNINGSTYRELSEN

# Aktuellt från Ubs gällande välbefinnande

Nätverk för morgon- och eftermiddagsverksamhet och klubbverksamhet  
16.3 och 18.3.2022

Christine Söderek  
Utbildningsstyrelsen

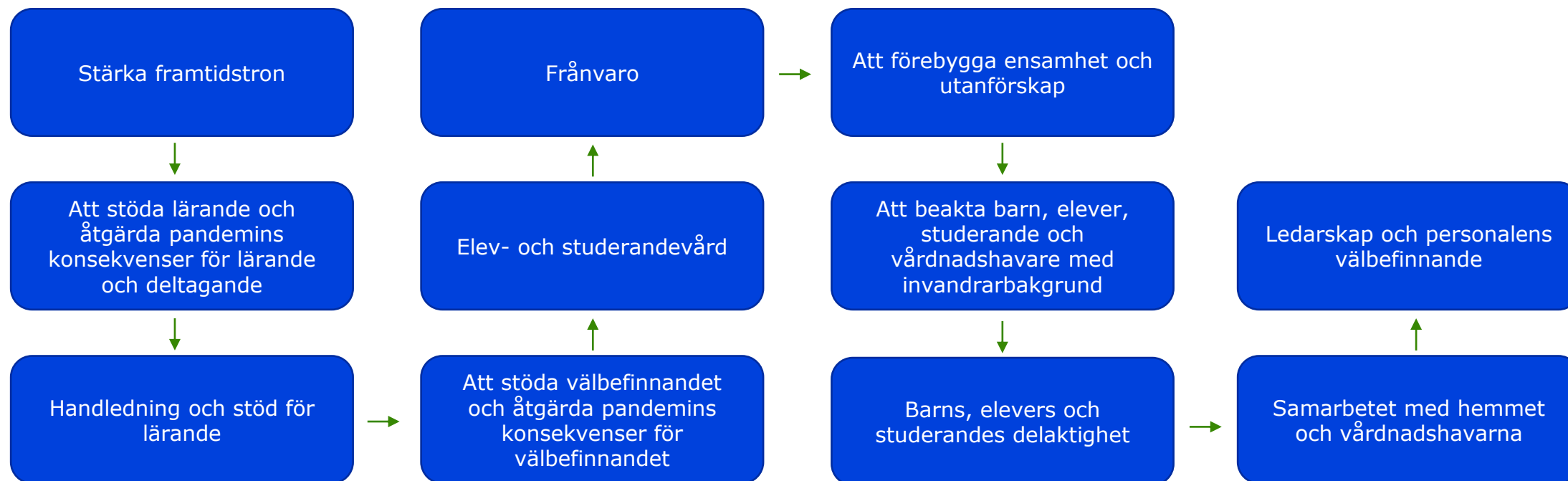


# Pandemi och krisberedskap – samlade material på vår webbplats

- Undervisningsväsendet och coronaviruset ([länk](#))
  - För både fortsatt beredskap och återhämtning
- Undervisningsväsendet, internationella program och Rysslands attack mot Ukraina ([länk](#))
  - Information och anvisningar
  - Stödmaterial för hur man kan prata om kriget med barn,
  - Material kring mobbning, diskriminering och hatretorik,
  - Hur diskutera innehåll på sociala medier som anknyter till kriget, läroämnesvisa tips på att hantera krisen,
  - FAQ-spalt

# Återhämtning från coronaepidemin

## Reflektion över coronasituationen och lokala återhämtningsplaner



# Viktigt att ta hänsyn till

1/2

Att återvända till skol-/läroanstaltsgemenskapen och därtill hörande vardagliga rutiner och interaktionssituationer har en läkande effekt och stärker känslan av psykologisk trygghet.

- *Fokus på varje barns och ungas individuella välbefinnande och lärande*
  - de som har deltagit i distansundervisning under en längre tid
  - de som redan tidigare har behövt mera stöd för sin utveckling
- *Upptäck problem i ett tidigt skede – fånga upp de som behöver stöd – stöd välbefinnandet*
  - Personalen inom småbarnspedagogiken/i förskolan/skolan/läroanstalten är i en nyckelposition
- *Stärk samhörigheten och gemenskapskänslan*
  - Planera tillsammans med personalen
  - Barns, ungas och föräldrars delaktighet

# Viktigt att ta hänsyn till

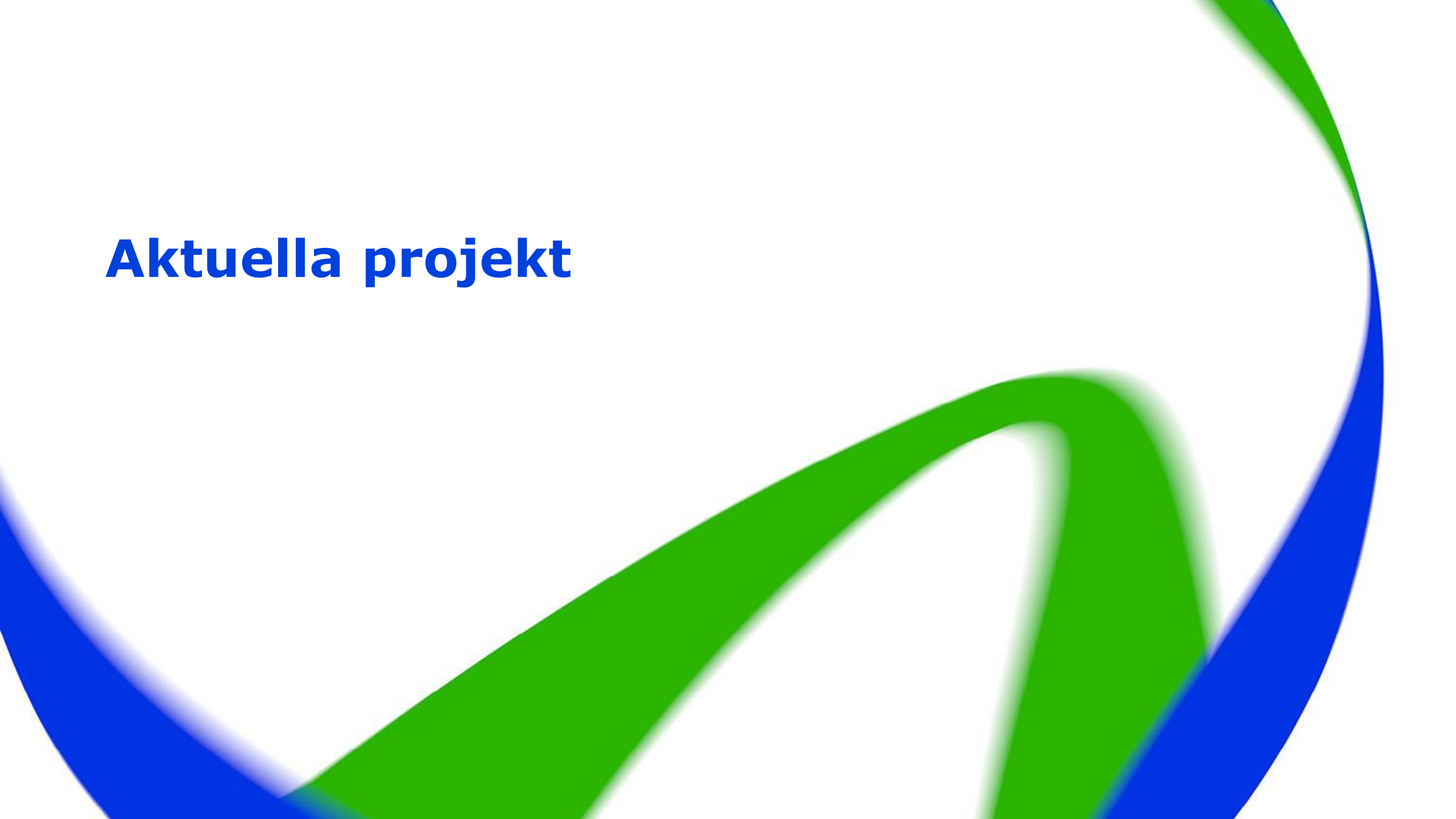
2/2

- *Ge barnen och ungdomarna:*
  - upplevelser av individuellt bemötande
  - känslor av uppskattning
  - positiv och uppmuntrande respons
- *Ta hänsyn till följande i gruppen:*
  - emotionella färdigheter och kommunikationsfärdigheter
  - gruppbildningen och grupptillhörighet
  - en positiv gruppdynamik
- *Stöd barnen och ungdomarna att komma i rörelse under dagen*
- *Stärk samarbetet med vårdnadshavarna*

# Stödmaterial på UBS webbplats

- Välbefinnandet och återhämtning från coronapandemin ([länk](#))
  - Elev- och studerandevårdsgruppens uppgifter då höstterminen inleds – minneslista
  - Enkät om ungas välbefinnande
- Anvisningar gällande frånvaro
- Kamratrelationer, samhörighet och ensamhet
- Gemensam elev- och studerandevård under distansundervisning: Digitala verksamhetssätt för att främja välbefinnandet
- Kompisfärdigheter är färdigheter som kan övas upp
- Övningar för medveten närvaro för barn, unga och vuxna

**Aktuella projekt**



# UKM: Åtgärdsprogram för förebyggande av mobbning, våld och trakasserier inom småbarnspedagogiken, skolorna och läroanstalterna

- Åtgärdsprogrammet ([länk](#)) publicerades 26.1.2021 och innehåller 14 åtgärder.
- Under arbete som bäst:
  - Åtgärd 3 Engagerande arbete i skolgemenskapen,
  - Åtgärd 5 Webbplats för förebyggande av mobbning,
  - Åtgärd 8 Nationellt organ och



# 5. SKY – Engagerande arbete i skolgemenskapen

## Åtgärd 3: Engagerande arbete i skolgemenskapen

Inom den grundläggande utbildningen inleds en ny verksamhetsmodell för engagerande arbete i skolgemenskapen som stöder både eleverna och skolpersonalen i arbetet med att förebygga avhopp från utbildning, främja elevers engagemang i skolgången, korrigera effekterna av frånvaro och stärka välfärden i skolgemenskapen samt arbetet mot mobbning. (min. Saramo)

- Syfte:
  - Skapa en nationell modell
  - Stöda elevernas engagemang i skolgången och minska frånvaron och samtidigt stärka skolornas förutsättningar att stöda uppnåendet av de grundläggande färdigheterna och inlärningsresultaten
  - Utveckla och ta i bruk mätinstrument för den nationella statistikföringen och uppföljningen av elevernas frånvaro
- Modellen utvecklas genom pilotförsök där olika arbetssätt i kommuner och skolor stöder elevernas engagemang i skolan. I pilotförsöken deltar elever från årskurserna 5–9 och skolpersonal från olika delar av Finland

Medverkande på svenska:  
-Pedersöre med omnejd  
-Esbo  
-Helsingfors

# Undervisnings- och kulturministeriet samordnar

I pilotförsöken deltar :

- 122 kommuner
- 12 andra anordnare av grundläggande utbildning

De regionala samordnarna fungerar som kontaktpersoner mellan ministeriet och lokala aktörer

Inom pilotförsöken har medlen använts till följande:

1. Områdeskoordinering,
2. Personresurs utan undervisningsskyldighet (t.ex. skolcoach)
3. Lektioner för att stärka socioemotionella färdigheter



## SKY-publikationen

- <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163156>
- Länk till projektets [webbplats](#)

#SitouttavaKoulu  
#EngagerandeSkola



# Webbplats för förebyggande av mobbning (åtgärd 5)

Utbildningsstyrelsen utarbetar i samarbete med olika aktörer, i samråd med elever och studerande samt i samarbete mellan hemmen och skolan en webbplats för förebyggande av mobbning. (min. Saramo)

- På webbplatsen informeras om den befintliga lagstiftnings- och normgrunden som gäller förebyggandet av mobbning i skolan.
- Målet med webbplatsen är att erbjuda praktiska råd och konkreta åtgärder för att förebygga mobbning i skolor och läroanstalter.
- Målet är att engagera hela skolgemenskapen i att stärka en verksamhetskultur som förebygger mobbning och våld samt stöder samhörighet och välfärd.
- Målet är att öka elevernas och studerandenas förståelse för konsekvenserna av mobbning och våld. Målet är att stärka elevernas och studerandenas delaktighet i arbetet mot mobbning.
- Målet är att stärka vårdnadshavarnas delaktighet i arbetet för att förebygga mobbning i ett samarbete mellan hemmen och skolan.

Webbplatsen är också en del av barnstrategins genomförandeplan

# Webbsidornas preliminära struktur

Tidtabell: färdigställt inom 2022, sidornas lanseringstillfälle/n på kommande

## Mobbning

Inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen

Mobbning, definition och ansvarsfördelning

Hur mobbning tar sig i uttryck

Hur man känner igen mobbning

Antimobbningsarbete och främjande av välbefinnande

Verksamhetsmodeller för att upptäcka, ingripa i, avbryta och följa upp situationen

Elev- och studerandevård

Samarbete med hemmet och vårdnadshavare

Samarbete med myndigheter och övrigt samarbete

## Trakasserier

Inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen

Trakasserier, definition och ansvarsfördelning

Hur trakasserier tar sig i uttryck

Hur man känner igen trakasserier

Förebyggande av trakasserier och främjande av välbefinnande

Verksamhetsmodeller för att upptäcka, ingripa i, avbryta och följa upp situationen

Elev- och studerandevård

Samarbete med hemmet och vårdnadshavare

Samarbete med myndigheter och övrigt samarbete

## Diskriminering

Inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen

Diskriminering och hatretorik, definition och ansvarsfördelning

Hur diskriminering och hatretorik tar sig i uttryck

Hur man känner igen diskriminering och hatretorik

Förebyggande av diskriminering och hatretorik och främjande av välbefinnande

Verksamhetsmodeller

Elev- och studerandevård

Samarbete med hemmet och vårdnadshavare

Samarbete med myndigheter och övrigt samarbete

## Våld

Inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen

Våld, definition och ansvarsfördelning

Hur våld tar sig i uttryck

Hur man känner igen våld

Motarbetande av våld

Verksamhetsmodeller för att upptäcka, ingripa i, avbryta och följa upp situationen

Elev- och studerandevård

Samarbete med hemmet och vårdnadshavare

Samarbete med myndigheter och övrigt samarbete

# Utvärdering av metoder mot mobbning

## Åtgärd 8: Nationellt organ

Avsikten är att det vid Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU/KARVI) inrättas ett nationellt organ för utvärdering av effektiva metoder för att förebygga mobbning, öka välfärden och arbetsfreden. Organet ska bedöma evidensgraden och användbarheten av de metoder som utvecklats för dessa ändamål. Åtgärden baserar sig på utvecklingsförslaget från undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp för mobbning. (min. Saramo)

- Syftet med utvärderingen är att producera information om olika metoder mot mobbning, hur de fungerar och vilka resultat de har gett. Utvärderingen ger information om hur användbara olika metoder är, så att utbildningsanordnarna och skolorna kan välja den metod som lämpar sig bäst för dem. Syftet med utvärderingen är inte att ställa olika metoder mot varandra eller jämföra dem sinsemellan, utan att sprida information om god praxis för olika metoder och att lyfta fram utvecklingsbehoven.
- Den utvärdering som nu genomförs gäller metoder mot mobbning som används **inom den grundläggande utbildningen**. Metoder mot mobbning inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen utvärderas i ett senare skede.
- Medverkande i utvärderingen är: Gutsy Go (Gutsy Go rf), K-0 (Stationens Barn rf), KiVa Skola (Åbo universitet/INVEST psykologia), Tunne- ja turvataitokasvatus – Oulun malli (Turvallinen Oulu-hanke), Kamratmedling Verso och Resto (Finlands Forum för Medling rf, VERSO-programmet), Vänelevsverksamheten (Mannerheims Barnskyddsförbund) och Vänelevsverksamheten (Folkhälsan)
- Resultaten av utvärderingen offentliggörs i hösten 2022. Information om dessa metoder kommer sedan att finnas att tillgå på Utbildningsstyrelsens webbplats för förebyggande av mobbning.

# Handbok för antimobbningsarbetet och stödmaterial



- Handbok för professionella (på svenska och finska)
- För skolorna: ppt-presentationsmaterial (på svenska och finska)
- För studerande och vårdnadshavare: Gyllene regler, affischer (språkversioner: svenska, finska, engelska, ryska, estniska, somali, arabiska, kurdiska)
- [Länk](#) till handbok, presentationsmaterial och [affischerna](#)

**Gör så här i en mobbningsituation** Till föräldrarna

- Var uppmärksam på **förändringar** i barnets känslotillstånd eller beteende.
- **Meddela skolan omedelbart**, om du upptäcker eller får kännedom om att ditt eller något annat barn blir utsatt för mobbning i skolan.
- Du kan också meddela om mobbning **som skett på fritiden**, om du bedömer att det påverkar barnets skolgång. Tala också om det som skett med föräldrarna till de andra barnen som varit delaktiga.
- Även om du är orolig för ditt egen barn, **försök att ta i beaktande hur situationen kunde lösas på ett bra sätt** även för de övriga barnen som ärendet berör.
- Om ditt barn har blivit utsatt för mobbning, **stöd barnet**. Uppmuntra barnet att berätta om sina upplevelser då saken behandlas i skolan.
- **Om ditt eget barn har deltagit i mobbning**, stöd hen då ärendet behandlas tillsammans med lärarna och de övriga barnen som är inblandade.

# Handbok för att förebygga och ingripa i sexuella trakasserier i skolor och läroanstalter

- har revideradats 2020 (begrepp, terminologi, forskningsresultat).
- Handboken är i första hand avsedd som stöd för skolor inom den grundläggande utbildningen och läroanstalter på andra stadiet, men den kan också tillämpas bredare, med beaktande av barnens och de ungas ålder och behovet av handledning.
- Utbildningsstyrelsen har också utarbetat presentationsmaterial som stöd för handboken.
- [Länk](#) till handbok och presentationsmaterial





# Våldsförebyggande sidor för professionella

- <https://thl.fi/fi/web/vakivalta>
- Ny färsk temahelhet publicerad 31.1.2022. Webbsidorna publiceras på svenska och engelska under år 2022.
- På sidorna finns forskningsbaserad information, verktyg och tjänster som anknyter till temat. De våldsförebyggande sidorna hjälper en att på ett övergripande plan och mångsidigt skapa sig en uppfattning av våld som fenomen.
- Sidorna riktar sig i synnerhet till yrkesverksamma som stöter på våld i sitt arbete, hjälper personer som blivit utsatta för våld eller arbetar med att förebygga våld.
- På sidorna hittar man information om olika tjänster, verksamhetsmodeller och nätbaserade utbildningar. Som stöd för beslutsfattandet publiceras också statistik och forskning.
- Barnahus-projektets nätbaserade utbildning publiceras på svenska i februari 2022 ([länk](#))



OPETUSHALLITUS  
UTBILDNINGSTYRELSEN

**Tack!**

Christine Söderek  
fornamn.efternamn@oph.fi

